

Recensionier.

För Blandad kör.

*I dödens band låg Herren
Krist. Sättn. av Prætorius (1609).*

*Sig fröjde nu var kristen man.
Sättn. av G. Erythræus (1608).
Nord. Musikförl. å kr. —:15.*

De tvänne ovanstående hymnerna äro det senaste och värdefulla tillskottet till Nordiska Musikförlagets samling separata hymner. Melodierna höra båda till dessa genom sin ålder ärovärdiga men genom sitt musikaliska värde evigt unga och odödliga sånger, på vilka kyrkans melodiskatt är så rik.

Den första är redan sedan länge väl känd genom olika sättningar. Det är Luthers »Christ lag in Todesbanden», här i översättning av E. Evers. Sättningen är av Prætorius och därmed är tillräckligt sagt om kvaliteten. Om svårighetsgraden må sägas, att den ej är högre än att även mindre övade körer böra införliva hymnen med sin repertoar. Det extra mått av energi, som till äventyrs måste nedläggas på »Halleluja»-raden på slutet, är denna storartade sång med sitt festliga altstämslut mer än väl värd.

Den andra, liksom den föregående en påsksång, har aldeles nyligen fått sin melodis intressanta historia belyst. Det är med största sannolikhet en gammal påskantifon: »Ad monumentum venimus», som den kände koralisten Nic. Hermann (d. 1561) omarbetat till en melodi av högsta rang. (Bach har i »Orgelbüchlein» gjort en bearbetning av denna melodi till texten: »Erschienen ist der herrlich Tag».) Den borde haft en plats i vår koralbok, t. ex. till ps. 107, vars verser nu lagts under den här föreliggande sättningen av G. Erythræus, vilken är känd bl. a. för sin utomordentliga körsats till ps. 135 (i Musica sacra). Sättningen erbjuder ännu färre svårigheter än föreg. Ett lätt korri-

gerat tryckfel finns i ackordet på första stavelsen i ordet »morgonstjärna». Basen bör väl där ha f och ej d.

*Heinrich Schütz: »Visst och sant
det ordet är.» Svensk version av
Gustav Pettersson. Nord. Musikf. Kr.
—:60.*

En strålande, sextämmig »bibeltext-musik» till 1 Tim. 1:15—17. För körer med erforderlig kapacitet på a capella-sångens krävande område borde den vara given som hymn på reformationsdagar. Ett skönare körstycke att berika en sådan dag torde väl näppeligen kunna uppletas. Schütz' musik är i hög grad liturgiskt präglad och följaktligen gudstjänstligt brukbar och det vore en stor vinst, om den finge alltemera rum i våra gudstjänster. Nu kan det ha sina stora svårigheter att få en svensk text anpassad till Schütz' med den tyska eller latinska texten så nära sammanhängande musik. Det vittnar även denna kör om. I sin iver att få texten så bra som möjligt lämpad till de olika motiven och deras rytm har översättaren i mindre grad sett rent språkliga krav till godo, men problemet är, som antytts, ingalunda lätt.

C. E. R.

*Albert Runbäck: Öppna mig för-
ståndets öga (sv. ps. 75:4). Nord.
Musikf. Kr. —:20.*

*Välsignad Gud (ur finska psalmb.).
Nord. Musikf. Kr. —:25.*

Runbäck visar med dessa små trestämmiga körsättningar hur musikaliskt-konstnärliga och praktiska krav låta sig förenas. Sättningarna äro rent lineärt hållna och visa i detta avseende en mera avancerad och personlig fysionomi än R:s tidigare körsaker. Stilen är den för våra dagars kyrkomusik kännetecknande: osentimental, saklig, men kyrkligt värdig i detta fall även kyrkotonartsbetonad. De praktiska

kraven ses tillgodo genom trestämmig-
heten; häri får det i synnerhet för mindre
körer ständigt brännande tenorproblemet
sin goda lösning: det bortelimineras helt
enkelt. Sättningarna äro nämligen skrivna
för sopran-, alt- och barytonstämmor.
Dessutom erbjuda de inga större svårig-
heter med sina diatoniska linjer. Den
första bearbetningen, till ps. 75:4 är en
säkert för många körer välkommen sak
för passionstiden, den senare väl lämpad
för Johannes Döparens dag, men båda äro
naturligtvis dessutom lämpliga vid många
andra tillfällen. De båda sakerna kunna
räknas till kyrklig »Gebrauchsmusik» av
bästa sort. C. E. R.

*H. L. Petschke: Välkommen till vå-
ren. Sätt. för bl. kör av O. Wallner.
Nord. Musikf. Kr. —:15.*

Den bekanta vårsången, ett av manskö-
rernas gamla favoritnummer, har av O.
Wallner satts för blandad kör och därige-
nom blivit tillgänglig även för dylika sam-
manslutningar. Sångens opretentiösa håll-
ning och vårkänsofyllda stämning är ett
gott försvar för dess användning vid
lämpliga tillfällen. C. E. R.

För Solosång.

Hildor Lundvik: Två andliga sånger.
1. »Du som är min herre». 2. »Min
själ är en blomma». Nord. Musikf. Kr.
1:50 pr styck.

De båda sångerna tillhöra den typ av
s. k. andliga sånger, som ännu äro mycket
omtyckta på sina håll — även av kyrko-
sångare. — Denna sentimentala »hanni-
kainen»-stil är emellertid i längden ganska
tröttande och föga givande och man bör-
jar i våra dagar alltmer att vända sig
bort från densamma. C. E. R.

Instrumentalt.

*Aldre svensk musik utgiven av
Gunnar Wennerbergs-Sällskapet.*

1. *J. H. Roman: Sonata a tre. Kr. 6:—.*

2. *J. H. Roman: Violinkonsert i d-moll.
Partitur. Kr. 13:50.*

3. *J. H. Roman: Violinkonsert i d-moll.
Violin och piano. Kr. 5:—.*

4. *J. H. Roman: Sinfonia per la chiesa.
Kr. 10:—.*
*Samtliga i bearbetning av H. Rosen-
berg. Nordiska Musikförlaget (i distri-
bution).*

Gunnar Wennerbergs-Sällskapet är stor
tack värd för sin med ovanstående num-
mer påbörjade publicering av äldre svensk
musik. Urvalet skall ske med hänsyn till
konstnärliga och vetenskapliga synpunkter
och omfatta reviderade upplagor av verk,
som antingen icke äro tryckta eller som
ej längre finnas att få i handeln. Det blir
således ingenting mindre än en upplaga
av svenska klassiker, som länge behövs
men saknats. Att begynnelsen gjorts med
Johan Helmich Roman är ganska naturligt.
Han är dock vårt lands största tonsättar-
namn under 1700-talet. De tre här publi-
cerade kompositionerna äro i sanning vär-
diga exponenter på Romans klassiska
mästerskap på tonkonstens område.

Sonata a tre är skriven för två oboi
och bas. Satserna äro fyra: ett Largo av
stor melodisk skönhet och klassisk form-
fulländning inleder och följes av ett
Allegro i alla brevetakt, ett Andante i
Siciliano-rytmer samt en Presto-sats i snab-
ba sextondelsgångar i $\frac{3}{8}$ -takt. Formgiv-
ningen är genomgående 1700-talets klas-
siska med rikliga och lättflytande imita-
tioner i de olika stämmorna. Inflytandet
från Händel, som Roman trädde i berö-
ring med under en vistelse i England,
är märkbart utan man kan tala om kopie-
rande; det faller ju av sig självt när det
är fråga om en man av Romans skapande
förmåga. Den i manuskriptet obesiffrade
basstämman har av Rosenberg bearbetats
för piano (cembalo). Stilistiskt hade det
varit riktigare om även en violoncell- (eller
fagott-)stämma tryckts separat eller också
att de nyckfulla oktavfördubblingarna i

basen undvikits, så att basspelaren kunnat spela direkt efter partituret sittande — på klassiskt manér — vid cembalistens sida.

Violinkonsert i d-moll med stråkorkester och cembalo är tresatsig: Allegro, laddad med händelskt temperament, Andante, liksom i sonaten à la Siciliano, och Allegro. Till första satsen har Rosenberg skrivit en stillfull, tematisk, flott solokadens på $1\frac{1}{2}$ sida. I sin continuobearbetning är Rosenberg icke alldeles konsekvent. Ibland låter han cembalon pausera samtidigt med cellon, ibland däremot ej. Då bygger han ofta på en fritt uppfunnen bas. Konserten är som helhet sedd ett verk rikt på musikaliska skönheter och vore förtjänt av att bli ofta spelad.

Sinfonia per la Chiesa. I manuskriptet är ordet *sinfonia* överstruket och i stället har ditskrivits »Ouverture». Verket består av tre i varandra övergående delar. Andante, ett kort Grave samt en Fuga. Originallets instrumentation är violin I och oboe (unisono), violin II, fagott och bas. har av bearbetaren (Rosenberg) utökats till helstråkorkester med inbördes delade stråkstämmor, oboe, fagott samt (ad lib.)

orgel. Detta föranlett av verkets sakrala, »orgelmässiga» karaktär. Rosenberg avser med sin bearbetning att »ge verket en instrumental utformning, erinrande om orgelns klangmöjligheter» (?) Förordet ger vidare den anvisningen, att orgeln »för att ej fördunkla stämningen» bör »försiktigt registreras med 16- och 4-fotsstämmor». Man får nog driva »försiktigheten» därhän att alldeles avstå från 16'-klang vad manualen beträffar. Sinfonian är utomordentligt tilltalande formellt såväl som innehållsligt.

Rosenbergs behandling av generalbasen i de här behandlade styckena vill naturligtvis icke vara historisk, men fråga är ändå, om icke en stilistiskt riktigare behandling hade varit till verkens fördel. Man kan icke utan reservation se att t. ex. ett kvintsextackord på dominanten träder i stället för besiffringens enkla sextackord på sjunde tonen eller se dessa många paralleller (oftast oktav-d:o) eller de kapriciösa oktavfördubblingarna av basstämman. Men det är kanske inte värt att tala om så gammalmodiga saker i samband med Hilding Rosenberg.

C. E. R.

Meddelanden.

Val. Till innehavare av förenade tjänster har valts: i Långhem, Alb., John Andersson, därst.; vid Näsby i Frövi, Örb., Ingvar Ekman, Stjärnorp; i Helgum, Vrn.l., E. A. Pettersson, Kalix; i Järbo, Gvlb., Efr. Löfstedt, Råneå; i Runtuna, Sdm., Carl Georg Carlsson, Voxna.

Koralveckan i Båstad, till vilken inbjudan utfärdades i förra numret av denna tidskrift, kommer vad föredragen beträffar, att behandla temat: Den levande församlingen. Som föredragshållare och predikanter medverka: assessor, Dr. G. Moliis-Mellberg, Helsingfors, kontraktsprosten O. Holger, Båstad, kyrkoherdarna, dr. Hj. Evander, Ystad, dr. H. Hägglund, Hjärnarp, J. Hartler, As-

mundtorp, komministrarna K. A. Gustafsson, Motala och B. Åstrand, Trälleborg och domkyrkovicepastor A. Adell, Lund.

För ledningen av sången och musiken svara tillsammans med den sistnämnde kantor R. Blennow, Åstorp och organist A. Runbäck, Båstad.

Anmälningen göres till komminister Ejnar Wickström, Mäster Henrik Smithsgatan 9 a, Malmö.

Deutsches Musikinstitut für Ausländer (Fasanenstrasse 1, Berlin-Charlottenburg 2) anordnar instundande sommar liksom tidigare kurser för utlänningar i orkesterledning, piano, orgel, cembalo, violin, cello, viola da gamba och sång. I orgel undervisar prof. G. Ramin, Leipzig.